12de. Jaargang — Curaçao den 23n November 1895 — No 621

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels f.0,50 voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, No 129.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire Aruba fl 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,20.
Un anuncio di 1 té 7 regel fl. 0,50, cada regel mas fl.0,07½.

EEN GESPREK IN DEN SPOORTREIN

—o—

De bekende publicist, die onder den pseudoniem FERD. VAN MAASTRICHT zoo menig uitstekend artikel ten beste geeft, schrijft onder bovenstaanden titel het volgende:

Voor eenigen tijd zaten twee heeren tegenover elkander in den trein. De een was een welgesteld kruidenier, die in zijn jeugd, op uitdrukkelijk verlangen zijns vaders, de *humaniora* bestudeerd, had, omdat de oude heer beweerde, dat niets zoo zeer ontwikkelt als de studie der oude klassieken: de ander was leeraar in de natuurkunde aan een onzer hoogere burgerscholen.

Men sprak over de gebeurtenissen van den dag, en de leeraar achtte zich verplicht, als man der wetenschap, speciaal der natuurwetenschap, hulde te brengen aan den grooten Pasteur, onlangs overleden, over wiens leven en streven alle couranten van alle partijen lang en breed hadden uitgeweid.

Zeker, Pasteur was een groot genie en een rustelooze werker, zoo zeide de leeraar, maar hij meende het aan zijn richting en verlichting verschuldigd te zijn er te moeten bijvoegen: „Hij zou het nog veel verder gebracht hebben, ware hij niet zoo kinderachtig geloovig en eenvoudig katholiek geweest."

„Ik ben in natuur- en schei- en geneeskunde maar een leek," zei de kruidenier; „het zal u, man van het vak, dus niet moeilijk vallen, mij de juistheid uwer bewering te bewijzen en uw veronderstelling te rechtvaardigen."

„Integendeel, zeer gemakkelijk." hernam de ander, „het geloof is een dwangjuk voor den menschelijken geest, het geloof vordert onderwerping, en de wetenschap eischt vrijheid."

„Met uw, welnemen, mijn waarde heer, maar ik zie niet, dat het geloof Pasteur gehinderd heeft, om zijn vlucht zoo hoog te nemen als nooit iemand te voren."

„Dit bewijst juist voor de macht van zijn genie, dat zich op zijn vleugelen, door den ballast van 't geloof verzwaard, toch nog zoo hoog heeft weten te verheffen."

„Hoe zult gij dan verklaren, dat een genie als Pasteur dien ballast niet gezien of gevoeld heeft, die in uw scherpziend oog hem zoo hinderlijk moet zijn?"

„Och, de vooroordeelen zijner opvoeding beletten hem dien te zien."

„Neem mij niet kwalijk, meneer, maar ik had u naar bewijzen gevraagd en niet naar algemeene machtspreuken, die gij zonder bewijs op onze zaak toepast. U zegt, dat de menschelijke geest en de wetenschap vrij moeten zijn, maar ik vermeen, dat de menschelijke geest geschapen is om de waarheid te kennen en zich aan de waarheid te onderwerpen. Erkent gij het bestaan van een persoonlijken God? Maar dan moet gij ook aannemen, dat God de waarheid is en zijn woord niet met de waarheid kan in tegenspraak zijn. En hieruit concludeer ik zonneklaar, dat, zoo de van God geopenbaarde waarheid met *uw* wetenschap in tegenspraak is, die wetenschap niet de waarheid, maar de logen is."

„Maar op hoevele punten is 't dan niet bewezen, dat het geloof met de wetenschap in strijd is!"

„In schijn, en met groote woorden misschien, maar in werkelijkheid op geen enkel punt. De groote Pasteur kende toch zeker alle ontdekkingen op natuurkundig gebied — en 't is vooral daarop, dat men het geloof aanvalt—en hij bezat toch zeker zooveel wetenschap als de hooggeleerde heeren, die u uw brevet van leeraar uitreikten, en wat zegt hij, toen hij op het toppunt van zijn grootheid gekomen was en der wetenschap een baan had gebroken, welke voor hem onbekend was? „Na al mijn onderzoekingen, heb ik het geloof van een boer uit Bretagne, en zoo ik verder was gegaan met mijn onderzoekingen, dan zou ik het geloof hebben van een boerin uit Bretagne." Zie, meneer, zoo sprak een koning der wetenschap, de vorst *uwer* wetenschap. U zal me niet kwalijk nemen, dat ik meer waarde hecht aan zijn, dan aan uw woorden.

„En hebt gij niet gelezen, wat diezelfde hoogepriester der wetenschap zei, toen hij lid der Fransche Académie geworden was, en als een der onsterfelijken" plechtig werd geïnstalleerd? Hij was gekozen in de plaats van den positivist Littré, en durfde voor de gansche academie, in tegenwoordigheid van den beruchten godloochenaar Renan, de volgende fiere geloofsbelijdenis afleggen:

„De grootheid der menschelijke daden wordt afgemeten naar de idée, die ze doet ontstaan. Gelukkig hij, die met zich draagt een God, een ideaal van schoonheid, en die er aan gehoorzaamt: ideaal van kunst, ideaal van wetenschap, ideaal van vaderlandsliefde, ideaal van Evangelische deugden. Deze zijn de ware bronnen der groote daden."

„Zie, meneer, dat is fiere, koninklijke en ook echt wetenschappelijke taal. Ik mag niet bits worden, anders zou ik u zeggen: de groote Pasteur is veel te groot, dan dat het gekef der ongelo[illegible] bereiken kan, en de Kerk van Christus, die de waarheid Gods in bewaring heeft, en gedurende negentien eeuwen de leermeesteresse der volkeren was, zij zetelt veel te hoog, dan dat een zich zelf genoegzame wetenschap haar onttronen kan.

„U sprak daar zooeven van en hebt zoo hoog op met de vrijheid en onafhankelijkheid der wetenschap, die van geen onderwerping aan het geloof wil weten. Doch laat mij u zeggen, dat gij mannen der moderne wetenschap aan grooter mirakelen gelooft dan wij. eenvoudige katholieken.

„U hebt zeker al wel eens de schouders opgehaald voor de feiten van Lourdes. Ik ben op die plaats, welke honderd duizenden uit de geheele wereld aantrekt, reeds meermalen geweest, en heb er ook het bureau gezien, waar de geneesheeren de genezingen constateeren. Somtijds treft men daar veertig tot vijftig doctoren aan uit alle landen, van elken godsdienst en iedere richting. Een geneesheer is er altijd welkom en mag alles tot in de kleinste bijzonderheden controleeren.

„Aan het hoofd van dat bureau staat een geleerd en vermaard man, Dr. Boissarie, wiens wetenschappelijke werken ik, eenvoudig koopman, u durf aanbevelen. Deze geleerde verhaalt het volgende:

„Petrus de Ruder had, door den val van een boom, een been gebroken. Acht jaren na dit ongeval, hield het onderste gedeelte van het been niet meer aan het bovengedeelte; de twee stukken van het gebroken been waren van elkander verwijderd door een afstand van drie centimeter, hetgeen duidelijk zichtbaar was te midden eener groote, in voortdurende ettering verkeerende wonde. De Ruder komt, zich op zijn krukken voortsleepende, vóór de Wonder-Grot. Na eenige minuten van aandoening en gebed, staat hij op en volgt de oefeningen der bedevaart. Zijn been is genezen, de gescheiden deelen zijn aan elkander gegroeid, de wonden zijn verdwenen; een licht litteeken duidt enkel de plaats van de breuk aan."

Ziedaar het feit, door die geneesheeren geconstateerd. Scherm nu maar zooveel gij wilt met zenuwachtigen toestand met, hallucinatie, met suggestie, met invloed van magnetisme, met hysterie, of hoe dat al ook heeten moge: zouden al die oorzaken te zamen wel in staat zijn om een afzichtelijke, diep gapende wonde in één oogwenk te doen verdwijnen en een gebroken, niet meer samenhangend been, in eens in gezonden toestand te herstellen? Ik zeg 't u onbewimpeld, wanneer gij de mogelijkheid van zulke onmoglijkeheden aanneemt, gelooft gij aan grooter mirakelen dan de eenvoudigste katholiek."

—o—

FUEILLETON

Un mesa coe placa

—o—

Es koe mi ta bai conta a socede na coeminzamientoe di siglo 17.

Nomber di Pedro Pablo Rubens— e pintador famoso — no tabata plamar ainda den henter mundoe manera awor; el tabata biba den un posada chikitoe no muchoe leuw for di palacio di su protectora Maria de Medicis.

Di bez en cuando el tabatin bon placa, otro bez e no tabatin nada pero com koe ta, nunca el a paga su debe den posada.

Ta di comprende koe donjo di posada no tabata gusta esai muchoe i no ta di admira koe Rubens mester a wanta hopi zundramentoe, pero no a sirbi pa nada. Un dia mes el a puntrele su placa i ora el a bisele, koe si el no ta paga lihe, le mandele bai i anto el por a mira, na oenda el por a bai biba. Kiko Rubens lo haci? El mester tin placa i unbe. Ah! el a haja un idea. E ta cohe for di su camber un cuadro chikitoe, ta skirbi un carta na un di su amigoenan i ta pidiele 1200 franc pa e cuadro.

Binti minuut despues e criar a bolbe coe e cuadro bisando koe el por haja 800 franc.

Rabiar koe su amigoe no kier a duna mas e ta cohe e cuadro i ta kibrele na pida pida.

„Un Rubens pa 800 franc!

„Nunca! nunca! e ta grita

Donjo di posada, koe no por a comprende, koe hende por ninga 800 franc pa un pida panja jenar coe verf i p'esai e dici coe ne:

„Awor bo ta paga un be, sino bo ta bai."

Tristoe Rubens a bira su sacoe. Nadita; i primir koe e tabata el ta dunele su palabra koe despues di ocho dia le pagele toer su debe.

Ora el a papia asina el a bai den su kamber sin warda respondi i el a sera porta na jabi.

Duranti es ocho dia Rubens no a sali hopi bes afor. Di bez en cúando hende tabata mirele na caya, pero ora el tabata sali el a sera coe cuidado su kamber.

Ora tempoe a pasa el a baha coe un valies na manoe.

„Mi a cumpli coe mi palabra," el dici: „Ariba den mi kamber lo bo haja ariba mesa toer placa koe mi ta debe bo. Adios amigoe; "i kitando su sombre el a sali manera un Señor ricoe lo a sali.

Sin warda, donjo di hotel a subi trapi bai den kamber di Rubens.

Porta tabata habrir, i enberdad, promer koe el a drenta el a mira mesa jen di plaka di oro i plata i den numero asina grandi, koe el a corda di ta bon paga.

Su wowo ta lombra i coe un sonrisa ariba cara el ta drenta i a pone manoe ariba mesa pa cohe e placa.

Ma, mi cielo! Ki falta e tin? Conforme el a pone manoe ariba mesa el a hala atras.

E mesa tabata henteramente pintar. Toer e pida oro i plata tabata asina bon pintá koe nan a parce berdadera placa.

Bon rabiar el a bai cerca kasji di panja cordando koe panja koe e pintor lo a larga lo dunele alomenos un poco pagamentoe. Ah! jen el ta di carson di fulpa i satijn, sombre coe pluma, mantelnan, zapatoe, ningun cos tabata falta. El a bai mas acerca pa cohe un bonita mantel, ora el a ripara koe e kasji ricoe no tabatin nada aden. Toer cos tabata pintar, magnifico pintar.

I toch e Rubens grandi a cumpli coe su palabra i a pagele bon, manera lo nos mira.

—o—

E pober homber kier a kita toer cosnan pero nan tabata pintar ariba muraja, i pa kita nan el mester a kibra muraja.

Ma e mesa el no kier a mira mas i el a hibele na zolder.

Poco poco e historia a plama na Paris i hopi hende a bini mira e kamber. Donjo di posada no por a comprende ki boniteza nan por a haja aden, pero el a larga nan pasobra toer atoema bebe cualquier bebida i asina el a gana bon placa coe e camber of mehor coe e pintamentoe.

Un dia un Ingles a bini mira i el a bisa, koe el kier paga coe ora e cosnan pintár pero esai no tabata por, cos tabata pintar ariba muraja.

„Mi tin ainda un mesa ariba zolder, koe e homber a pinta tambe ariba."

Ora e Ingles a mirele e dici; „Lo mi manda cohe e mesa i lo mi duna bo mes tantoe pida di oro pa e koe ta para ariba."

Ta di comprende koe e homber no a ninga. El a comprende awor koe Ruben a cumpli coe su palabra i koe el a pagele hospitalidad koe el a goza cerca djele.

—o—

„Och, meneer, de zoogenaamde wonderen van Lourdes zijn niet van mijn competentie, wie kan ze trouwens ook controleeren ?"

„Wie ze controleeren kan? Maar een ieder, die een onbevooroordeeld verstand heeft en die wil. Zij zijn en worden dagelijks nog gecontroleerd door tienduizendtallen van menschen, door honderden van geleerden en geneesheeren ook van uw richting. Weten dan al die duizenden menschen niet, wat zij zien? Velen zijn er gekomen met vooroordeelen, en op het zien der feiten zijn de vooroordeelen gevallen. Kan u, op een afstand, beter onderscheiden, op gezag van de een of andere partijdige courant of van den een of anderen vuilen romanschrijver, dan geneesheeren met het ontleedmes in handen, en oordeelende naar de beginselen der gezonde critiek ?

„Inderdaad, de onderwerping van ons geloof is geen slaafsche, maar een alleszins redelijke; wij gelooven niet, tenzij er onwraakbare getuigenissen voorhanden zijn, die voor ons deugdelijke bewijzen van geloofwaardigheid zijn.

„Dezer dagen waren de geneesheeren te Lourdes in hun bureau vergaderd om verschillende gevallen van genezingen te onderzoeken. Een zekere Mme Richard van Lyon was plotseling van een zware ziekte genezen. Daar trad een vreemde geneesheer binnen, die zeide: ik zou me wel eens rekenschap willen geven van die genezingen, want, ziet u, ik hecht aan dat alles geen geloof.

„Kom binnen, mijnheer, en blijf zoo lang u verkiest."

„Hij onderzocht het geval van Mme Richard, en bevond haar beter. Toen verdween hij, zonder verdere uitleggingen te vragen of tegenwerpingen te maken.

„Was het gedrag van dezen man niet gelijk aan dat van Pilatus, die aan Christus vroeg: wat is waarheid? en zonder het antwoord af te wachten, naar binnen ging ?

„Hoe geheel anders was het gedrag van dien anderen heer, die bij Dr. Boissarie kwam en zeide: "Ik wilde wel eens zelf die genezingen onderzoeken."

„Treed binnen, meneer, en kom zoo dikwijls als u wil, onze tafel is ter uwer beschikking om nota's te nemen.

„De man bleef twee dagen. Dan zeide hij tot Dr. Boissarie: "Ik ben gekomen als een ongeloovige, maar ik vertrek als een geloovige. Ik heb gezien, en ik geloof."

„Wat dunkt u, mijn waarde heer, wie van deze twee was het eerlijkst, en wie heeft meest gehandeld als een wetenschappelijk man ?"

Wij weten niet, wat onze leeraar geantwoord heeft, maar zeker is 't, dat hij, evenals die geneesheer te Lourdes of als Pilatus, zich liever zou verborgen hebben, dan aan dien „dommen kruidenier" een antwoord geven.

Een afgesteld Bezoek.

Nog altijd is de pers niet uitgepraat over het besluit van den koning van Portugal, om zijn oom, den koning van Italië, niet te bezoeken, omdat deze er op stond, dat hij naar Rome zou komen. De liberale partij in Italië is blijkbaar diep verontwaardigd over dom Carlos' wegblijven, dewijl haar hierdoor een succès ontgaat, waarop zij reeds vast en zeker had gerekend en hare bladen bemantelen die verontwaardiging niet. Zelfs heet het, dat de betrekkingen tusschen het Quirinaal en Lissabon vrij gespannen zijn en wil men de diplomatieke relaties tot het allernoodzakelijkste beperken. De Portugeezen behoeven zich daarover echter niet zeer bezorgd te maken. Italië kan hen in geen enkel opzicht te na komen, terwijl een breuk met den H. Stoel voor het land zeker bedenkelijker gevolgen zou hebben gehad.

De *Tarde* een officieus orgaan der Portugeesche regeering, deelt in een zijner jongste nummers de volgende bizonderheden over het incident mede: „Toen de koning voor de eerste maal sinds zijn troonsbestijging het land verliet, om de Staten te bezoeken, waarmede hij voortdurend in vriendschappelijke betrekkingen leeft, kwam Italië daarvoor terstond in aanmerking. Het leek hem toe, dat hij, Frankrijk, Duitschland en Engeland bezoekende, ook zijn oom, koning Humbert, die hem steeds zulk een groote genegenheid heeft betoond, moest gaan begroeten. De koning van Italië nu was te Monza. Dom Carlos maakte het plan zich derwaarts te begeven, maar de Italiaansche regeering meende koning Humbert te moeten aanraden zijn neef alleen te Rome te ontvangen. Een weigering om hieraan gevolg te geven kon, zonder het bewijs te leveren dat zulks onvermijdelijk was, als een staaltje van slechte gezindheid gelden. Evenwel, zoodra de reis werd aangekondigd, gaf de Paus zijn leedwezen daarover te kennen en liet hij, zonder provocatie of bedreiging, door bemiddeling van kardinaal Rampolla weten, dat hij het bezoek aan koning Humbert te Rome als een persoonlijke beleediging zou beschouwen, een beleediging, welke hij niet verdiende van de zijde eener natie, waaraan hij nog niet lang geleden onder moeilijke omstandigheden zulk een levendige sympathie had betoond.

„De koning van een katholieke natie kon toen niet aarzelen tusschen een eenvoudig officiëel bezoek en een beleediging van den Paus. De familiebetrekkingen der beide souvereinen hadden een loyale explicatie kunnen vergemakkelijken. Correcter was het evenwel de reis uit te stellen (en af te stellen — (RED. AMIGOE)

De *Tarde* besluit met te verklaren, dat het aankondigen eener visite een bewijs is van vriendschappelijke gezindheid, terwijl de mededeeling, dat men door omstandigheden verhinderd is te komen, geenszins als een beleediging kan worden opgevat.

Dat de *Tarde* met deze verklaringen de Italianissimi zal bevredigen, is verre van waarschijnlijk.

Het verdient intusschen de aandacht, hoe bij dit incident de gevoeligheid der Italiaansche regeering wederom gebleken is voor alles wat Rome's bestaan als „hoofdstad van het vereenigd Italië" betreft. De koningin van Spanje, bij wie dom Carlos het eerst zijn opwachting maakte, ontving haar gast te San Sebastian. Zij dacht er niet aan hem den eisch te stellen naar Madrid te komen, evenmin als de president der Fransche Republiek bezwaar maakte tegen een bezoek van den koning van België te Fontainebleau. Koning Humbert echter wil zijn vorstelijke gasten slechts te Rome recipieeren. Hij en zijne regeering voelen blijkbaar zelf het meest, dat het met Rome als Italie's „hoofdstad" nog altijd niet in den haak is. En hunne hardnekkigheid te dezen opzichte wordt tevens oorzaak, dat de H. Vader, sinds de overweldiging der Eeuwige Stad, verstoken blijft van bezoeken, die Hem onder normale omstandigheden ongetwijfeld zeer aangenaam zouden zijn.

Kan men dan nog zeggen, dat de H. Stoel volkomen vrij is in de „hoofdplaats" van Italië ?

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

DE Gouverneur is verhinderd Zondag 24 November a. s. bezoeken af te wachten.

De Adjudant,

VAN WINGEN.

GEDENKTEEKEN VOOR WIJLEN Z. EXC.

MR. W. K. Baron van Dedem,

OUD-MINISTER VAN KOLONIEN.

In *Nederland* heeft zich een Comité geconstitueerd, om te trachten een passend gedenkteeken te plaatsen daar, waar het stoffelijk overschot van Mr. *W. K. Baron van Dedem* begraven is.

Van dit Comité is hier de volgende circulaire ontvangen:

"Toen zich eenigen tijd geleden "het bericht verbreidde, dat Mr. *Willem Karel Baron van Dedem*, Oud-"Indisch Advokaat, gedurende vele "jaren Burgemeester van Hoorn en "lid van de Tweede Kamer, laatste-"lijk Minister van Koloniën, aan "eene kortstondige ziekte onver-"wacht te Calcutta was overleden, "openbaarde zich een algemeen ge-"voel van deelneming.

"Zijne groote gaven van geest en "hart, de hooge opvatting van zijne "levenstaak op koloniaal gebied, "zijn dood te midden van een onder-"zoek, ter wille dier taak ingesteld "naar de toestanden in Britsch In-"dië, werden in Nederland en Ko-"loniën door alle organen der open-"bare meening, zonder onderscheid "van richting, met warme vereering "herdacht.

"Van die hulde zijner landgenoo-"ten door een passend gedenktee-"ken getuigenis af te leggen op de "plek zelve, waar hij eenzaam on-"der vreemden rust, moet aan eene "behoefte van pieteit beantwoorden, "die door velen zal worden gevoeld.

"De ondergeteekenden hebben "zich tot een hoofdcommité veree-"nigd om dat doel te helpen verwe-"zenlijken. Bovendien zijn voor "Oost-en West-Indië, alsmede plaat-"selijk voor de gemeente Hoorn, "bijzondere comités uitgenoodigd.

"Daar in den regel gaarne eenige "aanwijzing wordt verlangd om-"trent het gewenschte bedrag, wordt "met het oog op de verwachte deel-"neming voorgesteld eene bijdrage "van "vijf gulden", ofschoon ook "meerdere of mindere bijdragen in "dank zullen worden aanvaard.

"Rekenende op uwe gewaardeerde "belangstelling.".

Het Hoofdcomité,

" Jhr. Mr. P. M. F. van Meeuwen, vice president van het Gerechtshof, te 'sHertogenbosch, Voorzitter.

" Mr. J. van Gennep, lid der Tweede Kamer, te 's Gravenhage, Secretaris.

" Mr. N. P. van den Berg, president der Nederl. Bank, te Amsterdam, Penningmeester.

" Mr. W. G. Baron Brantsen van der Zijp, oud lid der Tweede Kamer, te Zijpendaal bij Arnhem.

" J. T. Cremer, lid der Tweede Kamer, te 's Gravenhage.

" J. Groot Jr., wethouder en dijkgraaf van Drechterland, te Hoorn.

" Mr. Æ. Baron Mackay, Minister van Staat en lid der Tweede Kamer, te 's Gravenhage.

" Mr. D. Baron Mackay van Ophemert, lord Reay, te Londen.

" Dr. R. P. Mees, lid der Tweede Kamer, te Rotterdam.

" Mr. W. C. Baron v. Pallandt v. Waardenburg en Neerijnen, lid der Eerste Kamer, te Neerijnen.

" Mr. W. Baron Röell, lid der Gedep. Staten van Noord-Holland, te Amsterdam.

" A. Baron Schimmelpenninck van der Oye, Commiss. der Koningin, te Utrecht.

" Mr. E. Tilman, lid van het Gerechtshof, te 's Hertogenbosch."

Op verzoek van genoemd Hoofdcomité heeft zich ook hier een comite gevormd, bestaande uit de heeren:

Mr. Sol C. Honriquez, Procureur-Generaal, Voorzitter.

Mr. R. M. Ribbius, President van het Hof van Justitie, Secretaris.

Mordy. S. L. Muduro, Lid van den Kolonialen Raad, Penningmeester.

E. D. E. van den Bossche, Lid van den Kolonialen Raad.

G. W. F. Hellmund, Gouvernements Secretaris.

A. Jesurun, oud-lid van den Kolonialen Raad.

F. J. Olivier, Administrateur van Financiën.

J. H. Schotborgh, Lid van den Raad van bestuur.

De leden van dit Comité zijn gaarne bereid bijdragen voor gemeld doel in ontvangst te nemen en hopen, dat velen zich geroepen zullen gevoelen, mede te werken tot het brengen van eene welverdiende hulde aan de nagedachtenis van den Staatsman *Baron van Dedem* die ook belangstelling in de kolonie Curaçao heeft betoond.

Curaçao, 18 November 1895.

Namens het Comité,
De Voorzitier,
SOL C. HENRIQUEZ.
De Secretaris,
R. M. RIBBIUS.

Bij Gouvernements beschikking dd. 15 dezer maand No. 681 is, met ingang van den 1n Januari 1896, de assistent havenmeester en loods op St. Martin N. G. James Petersen, benoemd tot havenmeester en loods op dat eiland.

Het paketvaartuig "Gouverneur van Heerdt" zal instede van Maandag den 25n., Dinsdag den 26n. dezer van hier naar Aruba vertrekken.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven :

Isabel V. Mejías, Ed. J. Henriquez, Teodora B. de Jongh, Th. B. de Jongh, Vicenzo D'Agostino da Castrovillari, Josefa Manuela de Paultiz, María Strecke, Ernestina Hermes, Catalina Blan de Henriquez, M. Winter & Co., J. R. Lepelblad, Hortensia Rangel, Eduardo de Windt, Lusia Martinus, Francisco Casañas (aang.)

Niet voor verzending vatbaar een drukwerk geadresseerd aan Jacob M. Curiel — Retalhulen.—

Den 21sten dezer zijn voor de Kamer van Koophandel herkozen de afgetreden leden *M. P. Curiel* en *J. S. Joubert*. Van alle kiezers achtten slechts vier het wel de moeite waard hunne stem uit te komen brengen.

In de naburige republiek Venezuela zijn er dezer dagen op onderscheidene plaatsen tegelijk revolutionnaire bewegingen ontstaan.

Zelfs in de omstreken van Caracas hadden den 10n. dezer zulke bewegingen plaats. De opstandelingen werden door de autoriteiten uiteengedreven. Men ontnam hun eenige krijgsbehoeften o. a. 18 dynamietbommen. Generaal Manuel Gonzalez is bij het treffen met de opstandelingen gewond en later gestorven.

De generaals Eusebio Diaz en M. I. Meléndez, leden van den Militairen Raad, hebben zich bij revolutionnairen aangesloten na hunne betrekkingen te hebben neergelegd. Uit Caracas zijn, naar men zegt, verschillende aanzienlijke en invloedrijke mannen verdwenen. Men vermoedt, dat zij zich bij de revolutionnairen zijn gaan voegen. Het gouvernement heeft krachtdadige maatregelen genomen om de insurrectioneele bewegingen zoo spoedig mogelijk te onderdrukken.

De Vrijmoedige.

El Imparcial deelt mede, dat door den Handelsagent van Venezuela alhier gisteren een telegram is ontvangen, dat luidde: "*Revolución Aniquilada.*"

Het schijnt dus dat aan de omwenteling reeds den kop is ingedrukt.

De Spaansche bladen alhier vermeldden, dat er den 16n. dezer te Caracas en in het binnenland van Venezuela een aardbeving is gevoeld, welke eenige schade aanrichtte.

—Aan het Spaansche Consulaat alhier is namens den Gouverneur-Generaal van Cuba, *Martinez Campos*, een schrijven gericht, naar aanleiding van briefwisseling tusschen een der hoofden van den opstand en een persoon, die in deze kolonie woonachtig heet te zijn.

Aan dit schrijven is al het volgende ontleend.

Te Habana heerscht volmaakte orde. In de provincies *Matanzas* en *Pinar del Rio* is een begin van opstand geheel onderdrukt en wat zich daar nog voor opstandelingen uitgeeft zijn een paar rooverbenden, welke reeds bestonden vóór de beweging begon maar die onder het mom van separatistische gezindheid hun

bedrijf met meer voordeel denken te kunnen voortzetten.

De eigenlijke opstand bepaalt zich dus tot de provinciën *Cuba*, *Puerto Principe* en *Santa Clara*. Daar zwerven de opstandelingen troepsgewijze in de bergen rond en worden er onophoudelijk vervolgd, maar ontwijken zorgvuldig iedere ontmoeting met de Spaansche legermacht.

Tot de opstandelingen behooren vele lieden, die zich uit gebrek aan werk en middelen van bestaan bij de de revolutie aangesloten hebben. Deze zullen, als de tweede helft van December meer werk en verdienste brengt ongetwijfeld naar hunne haardsteden terugkeeren.

Met het oog op het meegedeelde en tevens op de aanzienlijke krijgsmacht kan het voor geen verstandig mensch in Europa of Amerika aan twijfel onderhevig zijn, dat de opstand spoedig gedempt zal worden, hoezeer de revolutiemannen, door allerlei looze berichten, het geloof aan het tegendeel ingang zoeken te verschaffen.

BUITENLAND.

Italie. — Nu de misdaden in Italië toenemen, schreef Crispi dit niet toe aan de ware oorzaken, maar, meende, dat, als de burgers slechts ongewapend waren, er geen misdaden meer zouden gepleegd worden. Daarom liet hij het Parlement onlangs een wet aannemen, waarbij bepaald werd, dat niemand op den publieken weg meer wapenen dragen mocht, tenzij met verlof der regeering, en dat verlof moest gekocht worden.

De roovers en moordenaars lachten wat om Crispi en zijn wet. Zij kochten geen verlof en droegen toch wapenen; met deze doodden zij de reizigers of de bewoners der steden en dorpen, na zich door inbraak toegang verschaft te hebben. De revolutie, die in Italië alles onderstboven had gehaald en den Italianen stelen, rooven en moorden had geleerd, liet zich door een wet van Crispi niet beteugelen.

Maar deze, de groote vermeerdering der misdaden aanziende, deed nu een stap verder in de door hem gekozen richting en diende de wet in, waarvan wij boven gesproken hebben, en die ook het verlof, dat vroeger gegeven werd, afschaft. Het geheele volk zal nu machteloos staan tegenover de gewapende misdadigers Men noemt dit een algemeene ontwapening.

Wat de gevolgen dezer wet zullen zijn, kan men voorzien, als men kennis neemt van de cijfers der misdaden in Italië. Een der bladen, de *Corrierre della Sera*, heeft zich met die van 1892 beziggehouden en het volgende overzicht gegeven van den toestand in 5 van de 17 provinciën van Italië:

Op elke 100.000 inwoners kwamen toen de volgende delicten voor:

	Piemont.	Lombardije.	Venetie.	Sicilie.	Sardinie.
Moorden	4.90	3.07	3.62	28.78	20.45
Verwonding	103.49	104.32	99.00	350.00	253.00
Misdrijven tegen de goede zeden.	6.72	8.46	7.61	32.69	15.75
Roof, wraakneming, en afpersing.	6.05	5.45	2.64	21.23	12.71
Diefstallen.	223.50	271.00	361.00	385.00	608.00

Italië heeft 30724.000 inwoners. Geschieden er in het heele land zooveel moorden als in Lombardije, dan bedraagt het getal in Italië in een jaar 900, wat veel te weinig is. Alleen in Rome, dus schreef onze correspondent van daar ons een paar jaar geleden, geschiedt volgens de dagbladen ten minste dagelijks een moord. Geschieden er daarentegen zooveel moorden in geheel Italië as in Sicilie dan zou het cijfer 8400 bedragen, wat te veel is. Maar het ware cijfer ligt ongetwijfeld veel dichter bij 8400 dan bij 900. En dit kleinste cijfer is al erg; ware het in verhouding toepasselijk op Nederland, dan zouden hier jaarlijks 150 moorden gepleegd worden. Wij gelooven niet, dat dit het geval is. Ware het zoo, de toestand van Nederland zou gelijk zijn met dien van de in dit opzicht gunstigste provincie van Italie.

Maar hoe ongelukkig moet het land zijn, waar 28 moorden voorkomen op 100.000 menschen bij eene bevolking van 3½ millioen als op Sicilië, waar dus 's jaars 35×28 of 980 moorden gepleegd worden! Wie heeft daar, nacht of dag, een oogenblik rust in zijn leven. Verbeeld u, dat in Nederland jaarlijks 1400 moorden gepleegd werden, wie zou zijn leven een dag zeker wanen! En in zulken toestand gebiedt Crispi de rustige bevolking de wapenen uitte leveren en zich ongewapend te begeven te midden van een leger van moordenaars!

Nu spreken wij hier enkel van moorden, maar wat zijn de cijfers der verwondingen en diefstallen, om niet te spreken van de misdrijven tegen de goede zeden, niet ontzettend veel hooger! Men passe op deze de bovenstaande berekening toe en zal komen tot afgrijselijke standaards van misdaden.

Maasbode.

Frankrijk.— Het Fransche kabinet blijkt 29 October bezweken te zijn onder den stortvloed van interpellaties in de Kamer. Het eerst was aan de orde de interpellatie van den socialistischen afgevaardigde Rouanet over de beruchte zaak der Zuiderspoorweg-maatschappij. De interpellant verklaarde — en niet ten onrechte — dat deze zaak het prestige van het Parlement, hetwelk zich onzijdig had betoond, had gecompromitteerd; daarvan vraag ik rekenschap aan den minister van Justitie, zeide Rouanet. Hij klaagde verder over de langzaamheid in het onderdrukken van de bedriegerijen van allerlei aard, welke in deze zaak hebben plaats gehad; men aarzelde een vervolging in te stellen, als het een lid van de Kamer of den Senaat gold enz. Spreker eischte de openbaarmaking van de stukken, welke in handen van den minister zijn gebleven.

Nadat vervolgens nog twee interpellaties hadden plaats gehad, min of meer met het Zuid-spoorwegschandaal in verband staande, kreeg de minister van Justitie het woord, die het volgende zeide: „ Ik verklaar nadrukkelijk en men zal dit wel niet in twijfel trekken, dat ik nooit documenten of stukken in handen heb gehad, waarin de inhechtenisneming van Magnier werd geëischt. Wat betreft de quaestie door den heer Rouanet ter sprake gebracht, ik verklaar dat wij overal waar wij schuldigen of medeplichtigen hebben meenen te zien, een vervolging hebben ingesteld. In het dossier bevond zich geen lijst van Parlementsleden en kwam zelfs geen enkele naam van een Parlementslid voor.

De minister zeide verder, dat het bij de operatiën van de syndicaten, die de leeningen ten behoeve van de Zuiderspoorwegmaatschappij moesten waarborgen, regelmatig was toegegaan, en hij noemde de namen die in het rapport van den expert Flory voorkomen: Rouvier, Jules Roche, Etienne, Deloncle, Bardoux enz. De minister eindigde met een votum van vertrouwen te vragen.

Een motie om over te gaan tot de orde van den dag, zonder meer, werd verworpen met 406 tegen 105 stemmen.

Vervolgens werd gestemd over eene motie, welke door den minister-president Ribot was aanvaard, en waarbij aan Parlementsleden verboden werd deel te nemen aan financiëele syndicaten. Deze werd met eenparige stemmen (518) aangenomen.

Daarna kwam de motie van Rouanet, waarin volledig licht over de zaak werd verlangd en de ministers werden uitgenoodigd, alle verantwoordelijke personen te vervolgen en het rapport van Flory over te leggen. Ribot verklaarde deze motie niet te kunnen aanvaarden, maar zij werd niettemin aangenomen met 310 tegen 211 stemmen.

Ingevolge dit votum verlieten de ministers de zaal en begaven zich naar den president der Republiek om hun ontslag aan te bieden, dat terstond werd aangenomen.

Naar men verzekert, heeft de val van het ministerie niemand verrast en werd deze sinds lang verwacht. Aan geen der partijen boezemde Ribot eenige sympathie in. Hij is een weifelaar, een man zonder vaste politiek, imperialist onder het Keizerrijk, republikeinsch onder de Republiek. Beginselen schijnt hij er niet op na te houden; hij was reeds meermalen minister (faute de mieux) en trachtte steeds tusschen de partijen door te zeilen, maar altijd zóó, dat de Rechterzijde er het slechtst afkwam. Ribot is eigenlijk een man van de beruchte „concentration républicaine," een concentratie, welke alleen tegen het „clericalisme," m. a. w. tegen den godsdienst is gericht. Onder Ribot's bestuur kwam nu ook weer de onrechtvaardige *loi d'abonnement* tot stand, een wijziging en voortzetting van de *loi d'accroissement*, welke zulk een zwaren last legt op de kloosters. Geen wonder, dat de Rechterzijde tegen de regeering stemde.

Het kabinet-Ribot heeft een levensduur van ongeveer negen maanden gehad. Het trad op in Januari, toen de heer Dupuy als minister president zijn ontslag had genomen, welk voorbeeld door den toenmaligen president der Republiek, Casimir Périer, werd nagevolgd. Met het kabinet-Ribot heeft president Faure dus zijn eerste ministerie versleten.

Behoeven wij na dit alles te zeggen, dat de algemeene ontwapening van Crispi een geneesmiddel is erger dan de kwaal, en dat de wapenwet in ons land meer en meer onmogelijk zal worden, wanneer, wat God verhoede, de toestand ook bij ons nog erger werd, dan hij reeds is.

De *Temps* is zeer ontstemd over de crisis. "Zoo heeft men," dus schrijft het blad o. m., deze geen band kennende Kamer zonder nadenken een votum zien uitbrengen, dat het meest onpolitieke is en tevens het meest strijdige met de belangen van Frankrijk en de Republiek, hetwelk de staatkundige geschiedenis der laatste twintig jaar geboekstaafd heeft."

Natuurlijk zal het nieuwe kabinet, onverschillig van welke richting het zij, onmiddellijk zich hebben bezig te houden met de jongste onthullingen betrekkelijk de knoeierijen van den Zuiderspoorweg. Volgens vertrouwbare inlichtingen — dus wordt uit Parijs aan het *H.blad* geseind verdeelde baron Reinach uit de gelden der Zuiderspoorwegmaatschappij een bedrag van 800.000 francs onder twee-en-dertig leden van het Parlement. Hiervan zijn tot nog toe negen namen bekend gemaakt; die der overigen worden overal gefluisterd. Tengevolge van het besluit der Kamer zullen deze 32 heeren allen gerechtelijk vervolgd worden. Kenmerkend is het feit, dat de naam van den heer Christople, die door den minister van Justitie Trarieux eerst na lang aarzelen werd genoemd, door de meeste bladen verzwegen is, omdat deze bladen van het *Crédit foncier*, waarvan Christople directeur is, jaargelden krijgen.

Het heet thans, dat Christople zijn functie als directeur zal neerleggen. Het is dan ook waarlijk tijd!

Engeland. — Over de hangende kwestie tusschen Engeland en Venezuela geven Europeesche bladen het volgende:

Sinds geruimen tijd is Engeland in conflict met Venezuela over een grensquaestie en dit geschil is thans zijn scherpste phase ingetreden. De zaak zou vrij onbelangrijk zijn en waarschijnlijk ook niet zeer de aandacht trekken, ware 't niet, dat de Ver. Staten van Noord-Amerika in 't geding werden betrokken. Te Caracas schijnt men op den steun der machtige republiek van het Noorden te rekenen en blijft men zich derhalve tegen Engeland's eischen verzetten. De Amerikaansche gezant te Londen, de heer Bayard, moet naar de *World* van New-York mededeelt, den Engelschen premier Salisbury een nota zijner regeering hebben voorgelezen, waarin de Ver. Staten voorstellen het grensgeschil aan een scheidsgerecht te onderwerpen. Lord Salisbury zou echter - altijd volgens de *World* - den heer Bayard, toen hij met de lectuur ten halve was gevorderd, in de rede zijn gevallen en hem meegedeeld hebben, dat de Engelsche regeering geen Monroe-leer erkent en geen daarop gebaseerde argumenten kan aanhooren. De minister-president zou bovendien schriftelijk hetzelfde hebben herhaald, zich tevens beklagend over den toon, die in de Unie wordt aangeslagen. De zaak wordt nu in verschillende bladen van New-York en Washington druk besproken en daar zijn er, die zich lang niet malsch over de houding den Engelsche regeering uitlaten. De *Tribune* qualificeert de woorden van Salisbury als een slag in het aangezicht van de Unieregeering, en andere bladen verklaren eenstemmig, dat men te Washington den staat van zaken ernstig inziet. Zelfs de conciliante *World*, die sarcastische complimentjies van de pers ontvangt over haar vleiende beoordeeling van hetgeen de Engelsche bladen over de quaestie schrijven, noemt de houding van lord Salisbury "onbuigzaam," en zijn taal tegenover den gezant Bayard van dien aard, dat zij groote

verwikkelingen kan ten gevolge hebben. De *New-York Times* neemt aan, dat Engeland door eigen belang gedreven is tot agressief optreden, maar acht zelfs een partieele arbitrage een teeken, dat hoop geeft op een goede oplossing.

Zoo staan thans de zaken en de ernst daarvan valt inderdaad niet te ontkennen. Het geldt hier toch niets meer of minder dan de vraag, of de Ver. Staten ja dan neen een overwegenden invloed zullen uitoefenen op al wat het nieuwe werelddeel betreft. De Monroe-leer laat zich uitdrukken in de leuze: Amerika aan de Amerikanen, en de regeering te Washington schijnt een soort protectoraat te willen doen gelden over al de landen, waaruit Noord- en Zuid-Amerika bestaan. Dat Europa daartegen in verzet komt, valt te begrijpen en de diplomatieke strijd, die thans tusschen Londen en Washington over het Venezuelaansche grensgeschil wordt gevoerd, is daarom geenszins van belang ontbloot.

Belgie.— Tot dusver zijn de socialisten nog slechts in één gemeenteraad van Belgie de baas, te Famillereux, in Henegouwen, een plaatsje van anderhalf duizend zielen.

Naar hun leider Vandervelde dezer dagen aan een Parijzer journalist te kennen gaf, hopen zij op 17 November 300 raadhuizen te veroveren. Die hoop is zeker niet overdreven Het is maar de vraag, hoeveel groote steden in dat getal begrepen zijn, met name of de socialisten de overwinning zullen behalen in een der Belgische steden, welke meer dan honderduizend inwoners tellen: Brussel, Antwerpen, Luik en Gent.

Te Mons (Bergen) en te Charleroi zijn ze van de overwinning zoo goed als zeker. In Brussel, Antwerpen en Gent, echter, zullen de toe te wijzen zetels waarschijnlijk verdeeld worden tusschen socialisten, katholieken en liberalen. Geen der partijen zal er de volstrekte meerderheid hebben.

Zelfs te Luik zal het gezamelijke stemmencijfer van de katholieken en liberalen licht opwegen tegen dat der socialisten. De Kamerverkiezingen van verleden jaar kunnen in deze niet tot maatstaf dienen, om reden het arrondissement Luik niet de *stad* is, en de socialisten in de voorsteden van Luik in verhouding talrijker zijn dan in de hoofdplaats zelf, waar men naast een sterke bourgeoisie veel kleinhandelaars vindt en beambten, die aan hun postje houden.

Te Seraing, Val-Saint-Lambert, Lize enz. daarentegen bestaat de bevolking bijna uitsluitend uit fabrieksarbeiders, welke helaas! voor minstens drievierde het collectivisme aankleven.

—Te Gent is weder een werkstaking uitgebroken. Vierhonderd spinners en spinsters bij de firma Baertsoen en Buysse legden het werk neder, omdat de patroons weigerden een meisje, dat kortgeleden weggezonden werd wegens verwaarloozing van haar getouw, terug te nemen. Vijfhonderd andere werklieden van dezelfde fabriek kunnen daardoor niet voortwerken. Deze werkstaking alsmede die van de metaalbewerkers wordt volgens de *N. R. Ct.*, met het oog op de aanstaande gemeenteraads-verkiezingen in de hand gewerkt door de socialisten, terwijl met hetzelfde doel eene, nu reeds dreigende, werkstaking van letterzetters op touw is gezet door den bond van katholieke werklieden. Deze laatste mededeeling van den correspondent der *N. R. Ct.*, lijkt ons, op z'n minst genomen, voorbarig toe.

— De familie van Stokes den door de Congo-regeering terechtgestelden Engelschman vordert niet 1, maar 1¼ millioen frs. schadeloosstelling van den Congostaat. Indien Leopold II daarmee van de zaak af is, mag hij van geluk spreken.

De schuldige, kapitein Lothaire, zou te Brussel terecht staan. Het zal er echter op aan komen, hem geen onteerende straf op te leggen: daartoe *weet* hij te veel en men vreest zijn wrekend getuigenis.

Intusschen laat de koning geen poging onbeproefd, om Engeland tot vriend te houden. Den advocaat der familie Stokes, Green, ontving hij persoonlijk, wat niet de gewoonte is bij een vorst, wien men eischen stelt. Een tiental Engelschen, waaronder de salpeterkoning en geldschieter North, een bekende van den prins Van Wales, worden zelfs te Ciergnon verwacht, ter bijwoning eener klopjacht op het koninklijk domeingoed der Ardennen, waar sedert jaren niet meer gejaagd werd, zoodat er de hazen van ouderdom dood gingen. Voeg daarbij, dat de kabinetspresident, De Burlet, opeens den inval heeft gekregen, om nog in dit late, mistige seizoen op Wight vacantie te gaan houden, en men zal begrijpen, dat hier de moderne diplomatie haar kunstjes vertoont.

Cuba.— Te Washington is het niet meer aan twijfel onderhevig, dat Maximo Gomez den rang van opperbevelhebber in het leger der opstandelingen heeft nedergelegd. Gomez had in den slag bij *Rios* in Mei jl. eene ernstige wonde bekomen, welke tot heden toe niet genezen is en hem hevige pijnen veroorzaakt. De Spanjaarden hopen, dat het aftreden van Gomez die tot het blanke ras behoort, een afscheiding tusschen de blanken en kleurlingen zal ten gevolge hebben. De blanken zouden n. m. l. niet onder een opperhoofd van de kleur willen staan.

— De couranten, welke de laatste mail ons uit Europa bracht bevatten behalve mededeelingen van versterkingstroepen die Spanje in November naar Cuba zou zenden ook het veelbeteekenende bericht—zij het ook dat het nadere bevesting verdient--dat men zich in Spanje aan het denkbeeld begint te gewennen van Cuba te zullen moeten verliezen.